

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ หากคนมีประสิทธิภาพดีย่อมนำมาซึ่งความเจริญงอกงามของประเทศได้ "การที่จะได้ทรัพยากรคนกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ ย่อมได้มาจากการศึกษาอบรม"¹ ฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องปรับปรุงและส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นกับการพัฒนาประเทศ วิชาพลศึกษาเป็นวิชาหนึ่ง ที่จำเป็นจะต้องปลูกฝังให้กับเยาวชนของชาติ เพราะวิชาพลศึกษา เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งช่วยให้คนได้พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมที่ดี เป็นการปรับปรุงคุณภาพของคนให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยตรง เพราะความสำคัญในข้อนี้เองวิชาพลศึกษาจึงได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตร และเป็นวิชาพื้นฐานที่ทุกคนต้องเรียนทุกระดับการศึกษา แต่ผลสำเร็จในการจัดการพลศึกษาจะมีมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นกับองค์ประกอบหลายด้าน เช่น การเงิน สถานที่ สื่อการเรียน บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ครูพลศึกษา" ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พุทธศักราช 2520-2524 ได้กล่าวถึงบทบาทและฐานะของครูไว้ว่า "ครูคือผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการโดยรอบด้านขึ้น ในตัวของผู้เรียน มีความสำคัญต่อศิษย์ และมีบทบาทต่อสังคมมาก"² และ "ครูพลศึกษานับว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิชาพลศึกษา การที่วิชาพลศึกษาจะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่นักเรียนมากน้อยเพียง

¹ สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510-2514 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510) หน้า 12.

² คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน, สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การพิมพ์, 2520) หน้า 50.

ไคนั้น ขึ้นอยู่กับว่าครูพลศึกษาสามารถจะจัดโปรแกรมพลศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์ จากวิชาพลศึกษามากน้อยเพียงใด¹

ฉะนั้นครูพลศึกษาจึงควรจะมีคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานที่ดี จึงจะทำให้การ พลศึกษามีคุณค่าได้ และนอกจากครูพลศึกษาจะเป็นผู้จัดการพลศึกษาแล้ว ยังจะต้องเป็นแบบ หรือ แม่พิมพ์ พ่อพิมพ์ ให้เด็กนำไปเป็นแบบอย่างได้อีกด้วย

ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้ผลิตครูพลศึกษามากขึ้น คุณภาพของครู พลศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะนำมาพิจารณา และควรปรับปรุงส่งเสริมให้มีมาตรฐานที่ดี

ฉะนั้น จึงสมควรที่จะมีการประเมินผลประสิทธิภาพตัวครูว่า เป็นอย่างไร การประเมินผลจะเป็นการชี้แนวทางให้ครูได้ทราบถึงจุดบกพร่อง ข้อดี ข้อเสีย ของตนเอง ได้เป็นอย่างดี

โดยทั่วไป "การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัดกุม ไว้ให้ปฏิบัติ การให้อำนาจผู้บังคับบัญชาใช้ดุลยพินิจเอง จึงเป็นเหตุให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ลำเอียง และผู้บังคับบัญชาไม่สนใจในการติดตามประเมินผลงาน"² และเป็นการประเมินผล เพื่อความดีความชอบ เป็นการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เสียมากกว่าที่จะประเมินผลเพื่อ ทราบข้อดีข้อเสียที่ควรปรับปรุงแก้ไข

การสร้างเครื่องมือในการประเมินผลตัวครู จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีการ ประเมินได้หลายวิธี เช่น "ประเมินโดยนักเรียน เพื่อนครู ตัวครูเอง และผู้บังคับบัญชา"³

ในการประเมินในหลายวิธีนี้ ย่อมมีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกัน ยังไม่สามารถบอก ได้แน่ชัดว่า ใครเป็นผู้ประเมินได้ดีที่สุด แต่ผู้วิจัยได้เลือกวิธีให้ครูได้ประเมินผลตนเอง

¹ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทย- วัฒนาพานิช, 2523) หน้า 31.

² สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เกษมสุวรรณ, 2514) หน้า 429.

³ อุตุมพร ทองอุไทย, การประเมินอาจารย์ : วิจัยและเครื่องมือ (กรุงเทพ- มหานคร : สมานมิตรการพิมพ์, 2523), หน้า 15

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นการง่ายสำหรับครูในการประเมินผล และสะดวกในการใช้เครื่องมือ เมื่อเครื่องมือสำเร็จ เพราะนอกจากครูจะประเมินผลตนเองได้แล้ว ยังสามารถเปรียบเทียบกับครูคนอื่น ๆ ได้ด้วย การประเมินโดยการสร้างเป็นแบบรายงานตนเองให้ครูได้ประเมินตนเอง และนำคะแนนของครูทั้งหลายมาสร้างเป็นปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ให้ครูได้ใช้เปรียบเทียบกับผลของการรายงานตนเองต่อไป

การประเมินผลโดยการสร้างเป็นแบบรายงานตนเองนี้ สำหรับครูในระดับมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ได้มีผู้สร้างแล้ว แต่การสร้างแบบรายงานตนเอง สำหรับครูพลศึกษาโดยเฉพาะยังไม่มี จึงสมควรที่จะสร้างแบบรายงานตนเองสำหรับครูพลศึกษาโดยเฉพาะขึ้น และเนื่องจากผู้วิจัย ทำการสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และได้ศึกษาลักษณะของครูพลศึกษา ในระดับนี้มาพอสมควร จึงตัดสินใจสร้างแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาขึ้น เพื่อให้ครูพลศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพของตนเอง จะได้ทราบข้อดีข้อเสีย และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อจะได้มีผลดีต่อการปรับปรุงการพลศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อหาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ (Percentile Norms) ของแบบรายงานที่สร้างขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบรายงานตนเอง เกี่ยวกับคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. แบบรายงานตนเองที่สร้างขึ้นนี้ วัดคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานของครู-

ผลศึกษา 10 ด้าน คือ 1. ด้านการสอน 2. ด้านสุขภาพทางกายและทางจิต 3. ด้านวิชาการ 4. ด้านบุคลิกภาพ 5. ด้านคุณธรรมความประพฤติ และความมีน้ำใจนักกีฬา 6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ 7. ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ 8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย 9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 10. ด้านกีฬา และสามารถทางกีฬา

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และกำลังปฏิบัติการสอนอยู่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2525 ในกรุงเทพมหานคร

4. การวิจัยนี้ไม่ได้คำนึงถึง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิ ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ตอบแบบรายงานตนเอง

5. การวิจัยนี้จะไม่ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ครูพลศึกษา มีประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน

ขอตกลงเบื้องต้น

1. พฤติกรรมของครูพลศึกษา เป็นตัวแปรที่สามารถสร้างเครื่องมือวัดได้

2. คำตอบที่ได้จากแบบรายงานตนเอง ของกลุ่มตัวอย่างเป็นคำตอบที่ประเมินตนเองตามความเป็นจริง

3. ครูพลศึกษาที่ได้คะแนนจากการตอบแบบรายงานตนเองสูง คือครูพลศึกษาที่มีสมรรถภาพสูง ส่วนครูพลศึกษาที่ได้คะแนนจากการตอบแบบรายงานตนเองต่ำ คือครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่ำ

4. ค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ (Percentile Norms) ของแบบรายงานตนเองนี้ใช้เปรียบเทียบกับครูพลศึกษา ที่สอนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ อาจจะไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน

และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

2. แบบรายงานตนเองฉบับนี้สร้างขึ้น และหาปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ (Percentile Norms) เป็นครั้งแรกของทางด้านพลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยยังไม่มีแบบอย่าง เทคนิค และความชำนาญในการที่จะสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมในเนื้อหา และมีอาจถึง พฤติกรรมบางอย่าง อันเป็นปัญหาของครูพลศึกษา มาสร้างเป็นเครื่องมือได้เท่าที่ต้องการ ทั้งยังมีอาจสร้างเครื่องมือนี้ให้กระชับรัดกุมที่ควร จึงสมควรที่จะติดตาม และพัฒนาให้เป็น เครื่องมือที่ได้มาตรฐานในโอกาสต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบรายงานตนเอง หมายถึง แบบรายงานตนเองที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สำหรับ ครูพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่จะ ได้ใช้ประเมินผลตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะ และการปฏิบัติงาน ของตนเอง ใน 10 ด้านคือ 1. ด้านการสอน 2. ด้านสุขภาพทางกาย และทางจิต 3. ด้านวิชาการ 4. ด้านบุคลิกภาพ 5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติ และความ มีน้ำใจนักกีฬา 6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ 7. ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ 8. ด้านการเป็นพลเมือง ดีในสังคมประชาธิปไตย 9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 10. ด้านกีฬา และความสามารถทางกีฬา
2. พฤติกรรม หมายถึง การกระทำทุกอย่างที่ครูพลศึกษาแสดงออกมาโดย รู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัว ก็ตาม
3. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูพลศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกอง- การมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร
4. คุณลักษณะและการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงปรารถนา

สำหรับครูพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในการปฏิบัติงาน อันเป็น
สิ่งที่ครูพลศึกษาควรจะมี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จะได้แบบรายงานตนเอง พร้อมทั้งปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ และคู่มือการใช้
แบบรายงานตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ครูพลศึกษาได้ประเมินตนเองเทียบกับ ปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย